

Kaupunginvaltuusto	§ 102	12.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 391	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 122	08.04.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 26	29.04.2019

Valtuutettu David Mbingin ym. valtuustoaloite koskien koulujen ja päiväkotien lapsilähtöisesti valmistettua ruokaa

719/00.07.01/2018

Kaupunginvaltuusto 12.11.2018 § 102

Valtuutettu David Mbing luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan viiden valtuutetun allekirjoittaman aloitekirjelmän:

"Naantalin koulujen ja päiväkotien kuuluisi tehdä ruokaa jota lapset syövät. On aivan käsittämätöntä, kun lapset joutuvat olemaan nälässä koko päivän, koska ruoka oli heidän mielestään 'pahaa'. Koulun ja päiväkodin tarjoama ruoka on monelle lapselle varmasti se päivän tärkein ravinnonlähde. Jaksakseen pitkän päivän lapsi tarvitsee kunnolla syödäkseen. Valmistamalla kunnan ruokaa säästetään ja lapset voi paremmin. Kouluruuan kuuluisi olla lapsilähtöisesti valmistettua. Ehdotankin seuraavaa:

Ruoka on tavallista perinteistä suomalaista kotiruokaa, kuten esim. makaronilaatikko, lihakeitto, lihapullat, jauhelihakastike jne.

Salaatti on puhdasta, ei sekoitettua ja etikoitua tms. esim. porkkanaraaste, kurkkusiivut, salaattilajitelma jne. Jokainen siis voi ottaa oman makunsa mukaista vihreää.

Leipää pitää olla, vaikka sekahiivaleivät pitkulaisena, josta jokainen voi leikata itselleen, niin kuin ruokapaikoissa yleensä. Eikä ole kallista valmistaa. Ruisleipää myös.

Tavallisen kotiruuan valmistamisen kustannukset ovat edullisemmat kuin jos tehdään jotain erikoisempia oudoista raaka-aineista (lapsille tuntemattomia). Resurssitkin riittää hyvin ruokapalvelutyöntekijöillä tähän ja hommat hoituu nopsaan. Kodin tehtävä on sitten tutustuttaa niihin vähemmän tunnettuihin ruokiin. Eri asia jos koulussa on TEEMA-viikko, niin sitten jotain erikoista ruokaa teemaan sopivasti.

Hyöty ruuanvalmistusmuutoksesta olisi moninkertainen kaikille! Kunnalle säästöä ja lapsille hyvä ruoka ja mieli.

Hukkaan ei varmastikaan tarvetta heittää.

Maito kuuluisi olla kevytmaitoa, eikä rasvatonta. On tutkittu, ettei lapsen ole terveellistä juoda rasvatonta maitoa. Myös

kaiken maailman kevyt/light tuotteet poistettava ja tilalle aivan normaaleja vaihtoehtoja.

Erityisruokavaliota noudattaville tietysti erikseen omat ruuat. Uskontoon liittyvät ruokailuvaatimukset eivät kuulu koulun toteutettavaksi, vaan ovat kodin asioita. Koulu ei voi olla uskonnollisuuteen osallistuva laitos.

Arvostamme ruokapalvelutyöntekijöitä ja heidän ammattitaitoaan, siksi haluamme taata heille riittävät resurssit työn sujuvuuteen ja lasten ruokailemiseen ruokailemattomuuden sijaan."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 391

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen tilapalveluille (ateriapalveluille) valmisteltavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 08.04.2019 § 122

Palvelupäällikkö Heli Rantala:

Päiväkotien ja koulujen ruokalistat pohjautuvat suomalaisiin ravitsemussuosituksiin (2014) sekä varhaiskasvatuksen ruokailusuositukseen (2018) ja kouluruokailusuositukseen (2017). Lounaan tulisi täyttää 1/3 päivittäisestä energiantarpeesta ja tämän toteutuminen edellyttää kaikkien aterian osien nauttimista; lounasvaihtoehdosta riippuen lämmin pääruoka, energialisäke (peruna, pasta, ohra/riisi), tuorelisäke, rasvaton maito/piimä, leipä ja levite.

Ruokalistat suunnitellaan monipuolisiksi ja vaihteleviksi suosien kotiruokatyyppejä ruokalajeja mutta huomioiden myös muuttuvat makumieltymykset. Ruokalistat on laadittu 5 - 6 viikon pituiseksi kiertäväksi listaksi eli ruokalistoille mahtuu kerralla 25 - 30 erilaista lounasruokaa. Kaikki valtuustoaloitteessa mainitut esimerkkiruokat löytyvät ruokalistoilta. Ruokia myös vaihdellaan jonkin verran vuosittain uusien lounasvaihtoehtojen mahdollistamiseksi. Syksyllä 2018 Kuparivuoren koulu aloitti pilottikohteena päivittäisen kasvisvaihtoehdon tarjoamisessa myös alakouluissa kaikille vapaassa otossa yläkoulujen lisäksi. Erittäin myönteisen palautteen perusteella keväällä 2019 kasvislounas on tarjolla vaihtoehtona kaikissa alakouluissa. Päiväkodeissa ja kouluissa ruokailutilanteet ovat aina myös kasvatustilanteita, joissa lapset/oppilaat mm. tutustuvat uusiin raaka-aineisiin ja makuihin. Tuorelisäkkeenä on tarjottu syksystä 2018 lähtien päiväkodeissa ja kouluissa pääsääntöisesti salaattibaaria, jolloin lapsi/oppilas voi valita mie-

leisensä ainesosat lautaselleen. Pehmeää leipää on tarjolla 1 - 2 kertaa viikossa. Tuore leipä on aina täysjyväleipää/ruisleipää. Levitteenä tarjotaan kotimaista 70 % kasvirasvaveitettä. Ruokalistat löytyvät kaupungin verkkosivuilta.

Ravitsemussuositusten mukaisesti ruokajuomaksi tarjotaan rasvatonta maitoa/piimää ja vettä. Näihin maitotuotteisiin saadaan myös EU:n koulu-maitotukea jota esim. kevytmaidosta tai muista rasvaisemmista maidoista ei makseta. Tuki on kuitenkin vuositasolla ihan merkittävä eli suuruusluokkaa n. 20 000 €.

Ateriapalveluissa on aloitettu myös makuraati-toiminta, jossa osallistujina ovat Naantalin jokaisen koulun oppilaiden keskuudesta valitsema edustaja ala- ja yläkouluista. Raatilaisten mielipiteiden perusteella lähes kaikki kouluissa tarjottavat lounasruoat ovat maistuvia. Jonkun mielestä esim. kaalilaatikko on ihan parasta ja toisen mielestä taas ”ei ehkä niin kovin herkullista”. Päiväkodeissa ja kouluissa ruokailee päivittäin n. 3 200 lasta/nuorta sekä 250 henkilökuntaan kuuluvaa. On täysin mahdotonta suunnitella sellaista ruokalistaa, jossa jokaisena päivänä olisi tarjolla jokaisen ruokailijan herkkuruokaa. Makuja on niin monia, kuten edellä oleva makuraatilaisten kaalilaatikko-esimerkki kertoo. Makuraatilaiset saivat myös arvioida ja kommentoida tulevaa ruokalistaa eikä heidän mielestään listalla ollut yhtään poistettavaa ruokalajia, jonka tilalle he olisivat toivoneet jotain muuta vaihtoehtoa. Makuraati kokoontuu seuraavan kerran syksyllä arvioimaan onko ruokalista vastannut odotuksia vai onko tarpeen tehdä muutoksia. Lasten/nuorten mielipiteet tulevat näin suoraan kuuluiksi ja huomioon otetuiksi. Makuraatilaiset toivoivat kouluissa ruokailuun varattavan enemmän aikaa, kiireessä ei aina ehdi syödä riittävästi.

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus

- merkitsee ruokapalvelujen palvelupäällikön valtuutettu David Mbingin ym. aloitteeseen antaman selvityksen tiedokseen ja saattaa sen valtuuston tietoon
- ehdottaa valtuustolle, että valtuutettu David Mbingin ym. aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto 29.04.2019 § 26

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginvaltuusto merkitsee ruokapalvelujen palvelupäällikön valtuutettu David Mbingin ym. aloitteeseen antaman selvityksen tiedokseen.

Valtuutettu David Mbingin ym. aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin.